

Ve srovnání s klasickým vyučováním nabízí metoda tandemu na jedné straně individuální přístup ke schopnostem jednotlivých účastníků a na druhé straně přímý kontakt s rodilými mluvčími, stejně jako autentické komunikační situace, které přezkoumávají a modifikují běžné předsudky a klíše.

LITERATURA:

- Waschak, L.: *Ve dvou se to lépe táhne! Učební materiál pro tandemové jazykové kurzy. Manuskript české části.* Eisenstadt: Weber, 2006.
- Bünde, F.; Kunz, V.; Laudut, N.: *Première rencontre / Erste Begegnung. Lehrerhandreichungen.* Ismaning: Max Hueber Verlag, 1999.
- Baumgartner et al.: *Zu zweit unterwegs im Land der interkulturellen Kommunikation. Tandem in der Schule? Fremdsprache Deutsch*, 1991, č. 4, s. 32–35.
- Bejditchevski, A.: *Das „Tandem“-Modell im Sommerkolleg der Fachhochschulstudien gänge Burgenland für die österreichische und MOEL-StudentInnen.* Interní skriptum. 2005.

Co lze získat z učebních materiálů

DANA HÁNKOVÁ

Ze své dlouhé praxe učitelky angličtiny vím, jak důležité je dostatečné procvičení nové gramatické struktury a nové slovní zásoby, než je studenti dokáží aktivně používat. Posledních sedm let většina mého pracovního úsilí míří do oblasti, teacher training, tj. školení začínajících i zkušených učitelů angličtiny. Při hospitacích jsem bohužel až příliš často svědkem toho, že zanedbání dostatečného řízeného procvičení a příliš rychlý přechod k „volnému projevu“ mají za následek nejistotu studentů a vedou ke zbytečným chybám. Pro toto tvrzení mám oporu i ve své vlastní nedávné zkušenosti začátečnicka ve francouzštině.

Ráda bych se s vámi podělila o své zkušenosti s využitím učebnice pro řízené procvičování, někdy až „drilování“ určité struktury. Zaměřím se na gramatická cvičení a na rozvoj slovní zásoby s cílem rozšířit rejstřík aktivit směrem k větší (ale účelné) rozmanitosti, jednoduchým způsobem adaptovat materiál z učebnice a využít ho tak, aby učení bylo co nejefektivnější pro studenty a zároveň zajímavé, se zachováním stejného jazykového obsahu, pouze se změnou vnější formou.

Vyjadu ze dvou v současnosti nepoužívanějších učebnic češtiny pro cizince: *New Czech Step by Step* autorky Lidy Holé a *Communicative Czech* autorek Ivany Reškové a Magdaleny Pintarové.

Prezentované aktivity vycházejí z následujících tří principů:

1. porozumění významu textu, slov atd. by mělo předcházet práci s jejich formou (v reálném životě je informace důležitější než forma);

2. dostatečný počet opakování slov, vazeb, atd. usnadní osvojení a zapamatování, ale opakování by mělo simulovat reálné situace, je-li to možné, a nemělo by vést k pocitu nudy;
3. učitel má být studentovi oporou, a kde je to možné, měl by mu učení ulehčit tím, že ho přiměřeně povede a pomůže mu jazyk objevovat; např. prací s textem.

Aktivity jsem rozdělila do tří skupin podle jazykového obsahu původních cvičení v učebnicích:

1. procvičování jednotlivých slov a vazeb
2. cvičení na úrovni vět – spojená s opakováním struktury
3. cvičení na úrovni vět – „kvazikomunikační“
4. komunikační aktivity („role play“, „problem solving“)

„Role play“ zařazuji proto, že může být vhodným přechodem od řízeného procvičování k „volnému projevu“.

Nebudu používat texty, protože těm byla věnována pozornost při předchozích setkáních. Asociace a dostalo se jim značného prostoru i ve Sborníku Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka z let 2003–2005.

1. Procvičování jednotlivých slov a vazeb

Příklad 1.1: Druhy sportu

Communicative Czech (Elementary Czech), str. 197:

<i>mimigolf</i>	<i>pěší turistika</i>	<i>plachtění</i>
<i>plavání</i>	<i>rafting</i>	<i>tenis</i>
<i>veslování</i>	<i>volejbal</i>	<i>windsurfing</i>

Jednotlivá slova jsou na kartičkách, studenti pracují ve dvojicích nebo malých skupinách. Některá slova jsou „mezinárodní“ a z toho vyjdeme.

- a) Studenti rozdělí slovička do tří skupin: slova známá, neznámá a ta, kterými si nejsou jisti.

- b) Kontrola porozumění: Slova, nejistá; studenti vysvětlí sami pohybovou ukázkou, s případným slovním doprovodem. Je-li třeba, učitel opraví nebo požádá jiné studenty o opravu. Slova neznámá pro všechny studenty vysvětlí a předvede učitel, popř. s využitím obrázku nebo jednoduchou kresbou na tabuli. Zkontroluje výslovnost.
- c) Procvičení významu slov dělením kartiček se slovy podle dalších hledisek, např. sporty letní, zimní a celoroční; sporty drahé a levné; sporty bezpečné a nebezpečné; sporty pro ženy, pro muže, pro všechny atd. Studenti ve dvojicích by měli odůvodnit svá rozhodnutí a porovnat své dělení s jinou skupinou. Studenti čtou svoje skupiny nahlas a porovnávají – správné zařazení a zdůvodnění je důkazem porozumění.

Další procvičení „nejistých“ a „nových“ slov (slova známá se dají stranou):

- a) Učitel popisuje sporty a student, který porozumí první, si vezme kartičku s příslušným slovem. Postup se opakuje pro všechny sporty. Tato aktivita dobře rozvíjí také poslechové dovednosti – pochopení hlavní myšlenky – a zároveň studenty připraví na následující cvičení 2b) v učebnici.
 - b) Učitel diktuje jednotlivá slova a studenti je zapisují do kategorií. Ty mohou být stanoveny předem (popř. jejich počet) nebo si je studenti zvolí sami podle vlastního uvážení. Při jejich porovnávání s partnerem znovu opakují jejich významy a mluvení je smysluplné, vlastně spolu řeší „problém“.
 - c) Hra *bingo* v různých variantách:
 - studenti napíší názvy sportů do sítě 2x4 nebo 3x3 pole
 - učitel nebo některý student říká názvy sportů a ostatní studenti označují v síti ty, které slyšeli. Když označí všechny, řeknou *bingo*. Student, který to řekne jako první, vyhraje a přečte slova, která slyšel. V dalším kole může za „odměnu“ sporty vyvolávat
 - učitel může popisovat jednotlivé sporty a studenti je označují v tabulce
 - lze hrát i s kartičkami. Studenti ve dvojicích si vyberou slova a uspořádají je, hrají jako tým
- Aktivity typu *bingo* se hodí jako opakování v následujících hodinách. Pokročilejší studenti mohou sporty popisovat sami.

Příklad 1.2: Dělejte opozita

Communicative Czech (Elementary Czech), str. 154, cvičení 2:

<i>minulý víkend</i>	<i>nejdříve</i>	<i>poprvé</i>
<i>vlak odjížděl brzy ráno</i>	<i>Milan je ženatý</i>	<i>odpovídal špatně</i>

- Cvičení rozdělíme na dvě části podle sloupců a postup opakujeme i pro druhý sloupec (v jiné hodině), pracujeme s učebnicí.
- Zkontrolujeme porozumění jednotlivým výrazům – studenti sami vysvětlí, nebo pomůže učitel.
- Učitel diktuje opozita, v jiném pořadí, než jsou výrazy ve sloupci, a studenti označují (✓) příslušné výrazy v učebnici. Učitel jeden výraz (opozitum) vynechá a použije pro kontrolu správnosti první části: *Který výraz jste neoznačili?*
- Učitel výrazy (opozita) znovu čte a studenti opakují (díl výslovnosti).
- Studenti si opačné výrazy zapíší (jak si je pamatují). Pak kontrola na tabuli, znovu čtení apod.
- Studenti se ve dvojicích mohou navzájem otestovat, jak dobře si výrazy pamatují. Např. střídavě říkají výrazy a partner reaguje slovy opačným.
- Studenti mohou tvořit věty s oběma výrazy, např. „Milan je teď *ženatý*, ale loni v dubnu byl *ještě svobodný*.“
- Učitel dá studentům dva obrázky žen a dva obrázky mužů, studenti je pojmenují. Potom použijí pět šest výrazů (kombinace původních a diktovaných opozit) a sestaví o jedné osobě krátké vyprávění (dvojice, malá skupina). Zatímco studenti pracují, učitel „monitoruje“ a pomáhá, kde je třeba, aby výsledný text byl co nejsprávnější (s ohledem na aktuální pokročilost studentů).
- Studenti přečtou vyprávění ostatním studentům a ti hádají, o které osobě v obrázků jejich text je. Nebo se psané texty vystaví na nástěnkou, na stěnu třídy apod. a studenti je čtou a hádají, která osoba je popsána v každém textu. Svůj názor mohou zdůvodnit – další rozvoj řečových dovedností. Tento krok je vlastně „komunikační cvičení“, protože studenti zpracovávají konkrétní informaci, nepoužívají řeč jen kvůli „procvičování“.

2. Cvičení na úrovni vět – spojení s opakováním struktury

Příklad 2.1: Dokončete následující věty (Až....)

Communicative Czech (Elementary Czech), str. 205, cvičení 4:

Až skončí škola,

Až budeme mít peníze,

Výbereme jednu větu a jeden student ji dokončí, další na ni naváže podle stejného modelu tak, že druhou část zopakuje, ale podle potřeby gramaticky upraví. Další student opakuje stejný postup atd., až se vytvoří logický řetěz. Studenti jsou obvykle vynalézaví a baví je vymýšlet zajímavá pokračování. Tato aktivita je vhodná i pro početnější skupiny kolem deseti studentů. Například: „Až se naobědvám, *dám si pivo*.“ → „Až si dám pivo, *půjdu na procházku*.“ → „Až se projdu, *budu mít žízeň*.“ → „Až budu mít žízeň, *půjdu do hospody*.“ → „Až půjdu do hospody, *zavolám kamarádovi*.“ A tak dále.

Toto cvičení je vhodné např. na opakování perfektních a imperfektních sloves.

Příklad 2.2: Tvořte věty (Kdybych...)

Communicative Czech (Intermediate Czech), str. 31, cvičení 1:

- mít čas (já)* – číst knihy a učit se jazyky
- být hezky* – jít plavat do jezera (*já*)

Každý student si vezme list papíru A4 a nahoru napíše jednu větu z cvičení 1. Papír podá sousedovi napravo a ten na první větu naváže větou podle stejného modelu (*Kdybych se učil jazyky, mohl bych cestovat*) a napíše ji pod větu první. Potom část papíru s první větou přeloží dozadu a podá svému sousedovi napravo. Celý postup se opakuje – třetí student naváže na druhou větu a potom ji přeloží dozadu (*Kdybych cestoval, měl bych přátele v celém světě*).

Když jsou papíry popsány, rozloží se a přečtou (nahlas nebo každý student sám potichu) a studenti hlasují, který text je nejzajímavější apod. Tato aktivita je vhodná jako „volnější“ procvičení kondicionálu, tedy po probrání cvičení 1–4 z učebnice.

Příklad 2.3: Napište otázky. / Položte správnou otázku. *Czech Step by Step, Workbook, str. 79, cvičení 10:*

Na výlet.	Na ambasádu.	Do práce.
Vlakem.	Tramvají a pak metrem.	Autobusem.

Odpovědi jsou na kartičkách na hromádce textem dolů. Hrají dvojice nebo malé skupiny. Student si vezme kartičku a musí položit takovou otázku, aby jiný student odpověděl přesně výrazem z kartičky. Např. „*Kam pojedeme v neděli odpoledne?*“ (*Na výlet.*) Kartičku nikomu neukáže, ostatní mohou nabídnout několik odpovědí. Pokud žádná není správná, první student má ještě dva pokusy s otázkou. Pokud někdo vysloví „správnou“ odpověď, první student si kartičku nechá a pokračuje další student. Pokud nikdo správně neodpoví ani po třetím pokusu, kartička se vsune na dno hromádky a pokračuje další student. Cílem je shromáždit co největší počet kartiček za správné otázky. Pokud studenti mají pochybnost, zda je otázka správná, mohou učitele požádat o pomoc. Tento pokus „dopomocí“ může být platný nebo ne, záleží na stanovených pravidlech a pokročilosti studentů.

Příklad 2.4: Odpovězte: O čem / o kom chcete mluvit? *Communicative Czech (Intermediate Czech), str. 49, cvičení 3: České knihy, malé děti, divadelní hry, historické památky, americké filmy, ...*

Jednotlivé výrazy jsou na kartičkách textem dolů. Studenti pracují ve dvojicích nebo malých skupinách. Mají k dispozici seznam všech výrazů. První student si vezme kartičku a druhý student (ostatní ve skupině) hádá, co je na kartičce. Ptá se: „*Chcete mluvit o českých knihách?*“ „... o malých dětech?“ atd. Studenti mají tři až pět pokusů. Kdo uhodne výraz podle seznamu, vezme si kartičku. Kdo jich má nejvíc, vyhrává a za odměnu nakonec může říct, o čem chce mluvit – podle kartiček, které získal.

Příklad 2.5: Dokončete věty *Communicative Czech (Elementary Czech), str. 63, cvičení 2: Máš něco? Ne, Ne, nemám nic.*

Tato aktivita je vhodná pro další procvičení a zautomatizování správné záporné odpovědi. Každý student dostane lístek s jednou otázkou. Studenti se pohybují po třídě a lístek nosí s sebou. Navzájem se ptají a přiměřeně odpovídají („*Je tady někdo?*“, „*Ne, nikdo tady není.*“). Po otázce a odpovědi si dvojice lístky s otázkou vymění a najdou si jiného partnera.

Příklad 2.6: Dělejte otázky, které začínají slovem **jak** (příslovce) *Czech Step by Step, str. 168, cvičení 11: Jak se máte? Dobře nebo špatně?*

Zkontrolujeme porozumění příslovcím, např. studenti spojují protikladné dvojice na kartičkách (*tiše – hlasitě, pomalu – rychle*), popř. i s infinitivem vhodného slovesa. Učitel umístí na tabuli dva obrázky lidí, kteří vypa- dají hodně odlišně. Ptá se „*Jak mluví Tom? Jak mluví Jana?*“ a přiřazuje kartičky s příslovci (píše je) podle toho, jak studenti odpovídají. Učitel pak ukazuje na jednotlivá příslovce a studenti reagují celou větou: „*Tom mluví hlasitě / hodně / rychle.*“ atd. Takto si spojí sloveso a vhodné příslovce.

V učebnici si studenti označí příslovce, která by přiřadili svému partnerovi, a ptají se: „*Jak se máte? Dobře nebo špatně?*“ Vystřídají se v otázkách a odpovědích a soutěží o to, kdo víckrát uhodl správnou odpověď. Na závěr se učitel zeptá, co studenti převyprávilo na jejich partnerech (komunikace, práce se skutečnou informací).

3. Cvičení na úrovni vět – kvazikomunikační

Příklad 3.1: Řekněte v budoucím/minulém čase *Czech Step by Step, Workbook, str. 89, cvičení 15:*

1. spát celý den	8. být doma	15. jít do kina
2. tancovat	9. jít na diskotéku	16. být v kanceláři
3. jet na konferenci	10. obědvat v restauraci	17. letět do Austrálie atd.

- a) Studenti dají výrazy do minulého času (kladné i negativní).
 b) Ve dvojicích si vyberou jeden ze sady obrázků a popíší šesti sedmi větami, co osoba na obrázku dělala minulý týden/včera.

- c) Texty se přečtou a ostatní studenti hádají, o kom text je (osoby pojmenují).
- d) Procvičí se výrazy z učebnice v budoucím čase.
- e) Ve dvojicích studenti píšou o tom, co bude jejich osoba z obrázku dělat příští týden/zítřka, opět použijí šest sedm vět (nebo méně) podle pokročilosti a času, který je k dispozici.
- f) Texty se přečtou nahlas nebo se vystaví a studenti chodí po třídě a čtou potichu. Studenti po přečtení rozhodnou, která osoba z obrázků má nejobtížnější život apod.
- g) Když studenti píšou, učitel monitoruje a pomáhá, když je třeba.

Příklad 3.2: Dělejte otázky a diskutujte. / Najděte někoho, kdo ...
Czech Step by Step, Workbook, str. 156, cvičení 6:
Chtěl bys / chtěla bys...? – mít doma bazén

- a) Připravíme studentům dotazník (pracovní list):

Najděte někoho, kdo by chtěl ...
 – mít doma bazén
 – jet na cestu kolem světa

Po procvičení otázky studenti chodí po třídě a ptají se ostatních studentů, po kladné odpovědi vepisují na každý řádek jméno. Kontrola: Učitel se ptá: „Kdo by chtěl...?“ a studenti odpovídají. Nebo studenti říkají oznamovací věty, např. co je překvapilo atd.

- b) U pokročilejších studentů můžeme požadovat následnou detailnější otázku, např. „*Jak velký bazén bys chtěl?*“, „*Kam bys jel?*“ atd. Tímto způsobem si studenti sdělují skutečné informace a aktivita tak nabývá na zajímavosti. Otázky je vhodné připravit předem, ale záleží na pokročilosti studentů.

- c) **Obměna:** Každý student má jen jednu otázku a provádí, průzkum názorů. Když se zeptá všech studentů, odpovědi stručně shrne a podělí se o informace s ostatními. Podle pokročilosti mohou studenti zůstat jen u základní otázky nebo ji rozšířit jako v bodě b). Tímto způsobem lze také obměnit mnohá cvičení v *Communicative Czech (Elementary Czech)*, např.: str. 76/5, 89/5, 126/1b (na odpovědi připravíme kolonky často – občas – někdy – nikdy – nikdy pro označení jednotlivých odpovědí), 169/2.

Příklad 3.3: Spojte dva sloupce (konverzační fráze)
Communicative Czech (Elementary Czech), str. 113, cvičení 1:

1. Promiňte, že jdu pozdě.
 2. Co si přejete?
- A. Bohužel, nemám čas.
 B. To je v pořádku.

Každý student dostane lístek s jednou větou, buď z pravého nebo levého sloupce. Naučí se ji zpaměti. Potom chodí po třídě a říká svou větu, dokud nenajde jiného studenta, jehož věta se mu hodí. Učitel zkontroluje. Studenti ve dvojici připraví krátký dialog (tři čtyři výměny), ve kterém použijí dvě původní věty. Dialog předvedou a ostatní studenti hádají, které dvě věty byly zadány.

Pro méně pokročilé studenty lze aktivitu modifikovat: dvojice se spojí do skupin podle prostředí, ve kterém se jejich věty mohou vyskytnout, např. restaurace, pošta, a pokusí se ze svých vět (s přidáním dalších) vytvořit smysluplný dialog.

Příklad 3.4: Dialog s návodem (Cued dialogue)

Communicative Czech (Elementary Czech), str. 207, cvičení 11:

Příklad: Erik měl koupit dárek manželce, ale zdržel ho jeho šéf. Chce se manželce omluvit.

- a) Studenti pracují ve dvojicích. Dostanou strukturu dialogu, který mají připravit, s naznačeným obsahem, ale bez přesných vět. Studenti sledují celý návod a, povídají si:

Erik přijde domů a pozdraví manželku.	↗	
Erik popřeje manželce všechno nejlepší k narozeninám.	↗	↘ Manželka odpoví na pozdrav.
		↘ Manželka se zeptá, jaký letos dostane dárek.
Erikovi je to moc líto, ale nemohl nic koupit, protože v práci byl problém a dlouho ho řešili.	↘	

	↙	Manželka se zeptá, co se stalo.
Erik odpoví, že onemocněli dva důležití pracovníci, tak si jejich práci rozdělili.	→	
	↙	Manželka řekne, že ji to mrzí a že doufá, že se brzy uzdraví.
Erik řekne, že doufá také a pozve manželku na večeri do nové čínské restaurace. Slíbí, že dárek jí přinese zítra.	→	
		Manželka poděkuje a řekne, že se moc těší. Slyšela, že ta nová restaurace je moc dobrá.

- b) Každý student vidí jen svoji polovinu dialogu a reaguje na to, co říká partner.

Erik

Přijdete domů. Pozdravte manželku.
.....
Popřete manželce všechno nejlepší k narozeninám.
.....

Manželka

.....
Odpovězte na pozdrav.
.....
Zeptejte se, jaký letos dostanete dárek.

4. Komunikační aktivity (role play, problem solving)

Průklad 4.1: Hledání bytu (role play)

Communicative Czech (Elementary Czech), str. 130, Roleplay b:

Potřebujete byt. Jdeš do realitní kanceláře. Chceš velký byt, protože tam chceš bydlet s kamarádem. Můžeš platit maximálně 5 000 Kč měsíčně.

Připravíme karty s popisem role, jednu pro každého studenta, stejný počet realitních agentů a těch, kdo hledají byt. Každý hledá nebo má k dispozici jiný byt. Hledající obejdou všechny realitní agenty, zjistí, jaké jsou možnosti, a pak si vyberou nejvhodnější byt. Například:

Potřebuje byt:	Realitní agent:
Máte ženu a děti, potřebujete 3pokojový byt, zařízený, na půl roku. Můžete platit maximálně 10 000 Kč měsíčně.	Nabízíte domek bez zahrádky, ale blízko parku s velkým hřištěm. Majitelé jsou na půl roku pracovní v cizině.
Raději byste měl malý domek se zahrádkou na předměstí, aby si děti mohly hrát venku.	V domku jsou 4 pokoje, je zařízený, ale majitelé nechali doma psa a nájemce se o něj musí postarat. Domek stojí 9 000 Kč měsíčně.

Když najdou nejvhodnější byt, mohou se hledající vrátit ke svému agentovi a smlouvat o ceně apod. Hledající může také napsat dopis/e-mail manželce nebo budoucímu spolubydlicimu a informovat ji/ho o výsledku hledání (přirozená integrace všech řečových dovedností).

Průklad 4.2: Dovolena (problem solving)

Communicative Czech (Elementary Czech), str. 170, cvičení 3: Jdeš na dovolenou k moři. Co si vezmeš s sebou?

Studenti pracují ve skupinách a napíší seznam věcí, které si lidé obvykle berou na dovolenou k moři. Stimulace obrázkem je vhodná.

Vytvoříme situaci: Manželský pár si koupil dvoutýdenní pobyt u moře ve tříhvězdičkovém hotelu na malém řeckém ostrově. Manželé mohou letět velmi levně, ale každý může mít jen jedno 10kilové zavazadlo. Musejí se domluvit, které věci ze seznamu si vezmou, aby se vešli do váhového limitu a měli vše, co potřebují. Nákupní možnosti na místě jsou velmi omezené. Jednotlivé dvojice si porovnají a zdůvodní své výběry.

Věřím, že alespoň některé z prezentovaných aktivit nebo jejich části pro vás budou inspirací k další tvůrčí práci s učebnicemi češtiny pro cizince.

LITERATURA:

- Bednářová, I.; Pintarová, M.: *Communicative Czech (Elementary Czech)*. Praha: ÚJOP Univerzity Karlovy, 1995.
- Bednářová, I.; Pintarová, M.: *Communicative Czech (Intermediate Czech)*. PhDr. Ivana Rešková, 1999.
- Holá, L.: *Co lze dělat s Povědkami malostranskými*. www.czechstepbystep.cz
- Holá, L.: *Tschechisch Schritt für Schritt*. Praha: Akropolis, 2005.
- Littlewood, W.: *Communicative Language Teaching*. Cambridge University Press, 1981.
- Rixon, S.: *How to Use Games in Language Teaching*. Macmillan Publishers Ltd., 1981.
- Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČCJ) 2003–2005. Praha: Akropolis, 2005.
- Scrivener, J.: *Learning Teaching*. Macmillan, 2005.

Využití reklamy ve výuce češtiny pro cizince

PETRA BULEJČÍKOVÁ

Plán hodiny

Časová dotace: 90 minut

Pomůcky: asi 15 nejlépe celostránkových reklam z časopisů
Studenti: skupina středně a více pokročilých

1. Učitel zakryje veškerý text na obrázcích a dá každému studentovi jeden obrázek. Studenti píší minimálně pět asociací, které je k obrázku napadnou. Potom učitel studentům obrázky vezme a papíry s asociacemi promíchá, aby každý student dostal jiný papír, než na který psal. Studenti podle slov popisují, co asi bylo na původním obrázku.
2. Učitel mezitím na stůl rozloží původní obrázky a přidá další. Studenti pak přistoupí ke stolu, čtou svoje popisy a diskutují, který obrázek původní asociace vyvolal. Je-li to nejasné, čtou také zapsané asociace. V této fázi by už měli původní obrázek poznat. Stále mezi sebou diskutují, učitel je povzbuzuje („Proč myslíte, že...“ apod.). *Poznámka z praxe:* I když podle popisu byl obrázek jasný, studenti chtěli původní asociace stejně slyšet.
3. Učitel dá studentům papírky se slogany z používaných reklam. Studenti tipují, který slogan patří ke které reklamě. Diskutují také o tom, o jaký výrobek asi jde, komu je reklama určena apod. Následuje odkrytí sloganů. Zde je možné upozornit na gramatické jevy, např. imperativ. Nutné to ovšem není.